ЗЕЛС
ГЛАСИЛО

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ
НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

BNJVL
GAZETË

BASHKËSIA E NJËSIVE TË
VETËQEVERISJES LOKALE TË
REPUBLIKËS SE MAQEDONISË

06 • 2009

СРЕДБА ЗЕЛС-ВЛАДА:
ПОВЕЌЕЧАСОВЕН ДИЈАЛОГ СО ПРОДУКТИВНИ РЕШЕНИЈА

ИНТЕРВЈУ СО РОМАН ДЕРБЕЛАЈ,
ШЕФ НА ШВАЈЦАРСКАТА АГЕНЦИЈА ЗА РАЗВОЈ И СОРАБОТКА

TAKIM BNJVL–QEVERI:
DIALOG SHUMË ORËSH ME ZGJIDHJE PRODUKTIVE

INTERVISTË ME ROMAN DERBELAJ,
SHEF I AGJENCIONIT ZVICERAN PËR ZHVILLIM DHE BASHKËPUNIM

Почитувани,

Во месец јуни, ЗЕЛС спроведе голем број на активности. Согласно Акциониот план на ЗЕЛС за градење на капацитетите на новоизбраните претставници на локалната власт, од втори јуни до 20 јуни, Одделението за обуки на ЗЕЛС организираше семинари за сите градоначалници на општините кои ја добија довербата од граѓаните на последните локални избори, како и обуки на по тројца претставници од сите совети на општините. Им беа понудени теми, кои предизвикаа голем интерс кај присутните, а беа од областите на процесот на децентрализацијата во земјата, надлежностите на општините, изворите на финансирање, општинскиот буџет, надлежностите на градоначалникот на советите, нивната меѓусебна соработка .... Стручната служба на ЗЕЛС подготви ,,Прирачник, водич низ надлежностите за новоизбраните градоначалници и членови на советите на општините” што е второ изменето, дополнето и проширено издание и кое како бесплатен примерок им беше поделено на учесниците на обуките. ЗЕЛС овој месец, организира и четири еднодневни регионални работилници, наменети за одговорните лица за управување со човечки ресурси именувани од општините.

Како особено значајни настани во овој месец би ги издвоила двете средби на претставници на Управниот Одбор на ЗЕЛС со Владата на РМ. Едната на покана на Премиерот Никола Груевски која се однесуваше на придонесот на локалните власти кон евроинтегративните процеси на нашата земја, а втората на предлог на министерот за локална самоуправа, Муса Џафери беше организирана во ЗЕЛС и на која се дискутираше за многу значајни прашања од локалната власт при што по повеќечасовната дискусија меѓу градоначалниците и министрите се донесоа голем број продуктивни заклучоци. ЗЕЛС организира и посебна средба со министерот за транспорт и врски, Миле Јанакиески, на која се дискутираше за работната верзија на законот за бесправно изградени градби, тема која сега е од особено значење за општините и граѓаните.

Сите овие теми како и темите кои се однесуваат на формирањето и заклучоците на работната група за градежно земјиште, потоа посетата и размената на искуства меѓу седум општини од нашата земја со општини од регионот Долна Норманидија во Франција, како и за напредокот на инсталирањето на опремата за симултан превод ќе прочитате во јунскиот број на Гласилото на ЗЕЛС

Особена чест ми е што во овој број на Гласилото го објавуваме интервјуто што го направивме со шефот на Швајцарската агенција за соработка и развој, г-дин Роман Дербелај, за неговиот огромен продонес што го даде за развојот на децентрализацијата во нашата земја , а особено за развојот на ЗЕЛС, а кој во текот на следниот месец ќе замине од Македонија.

Со почит,

Душица Перишиќ
Извршен директор на ЗЕЛС

Të nderuar,

Në muajin qershor, BNJVL zbatoi numër të madh të aktiviteteve. Në pajtim me Planin Akcional të BNJVL-së për ndërtimin e kapaciteteve të përfaqësuesve të sa po zgjedhur të pushtetit lokal, prej 2 qershori deri më 20 qershor, seksioni për trajnime të BNJVL-së organizoi seminare për të gjithë kryetarët e komunave të cilët fituan besueshmërinë e qytetarëve në zgjedhjet e fundit lokale, si dhe trajnime për tre përfaqësues nga të gjitha komunat. U ofruan tema të cilat shkaktuan interes te të pranishmit, e ishin në lëmitë e procesit të decentralizimit në vend, kompetencat e komunave, burimet e financimit, buxheti komunal, kompetencat e kryetarëve dhe të këshillave, bashkëpunimi i tyre i ndërsjelltë... Shërbimi profesional i BNJVL-së përgatiti ,,Doracak, udhërëfyes rreth kompetencave të kryetarëve të sa po zgjedhur të komunave dhe anëtarëve të këshillave të komunave” i cili paraqet botim të dytë, të ndryshuar, të plotësuar dhe i cili si shembull falas u ishte ndarë pjesëmarrësve në trajnime. BNJVL këtë muaj organizon edhe katër punëtori rajonale njëditore, të dedikuara për personat përgjegjës për menaxhim me resurset njerëzore të emëruar nga komunat.

Si ngjarje tejet të rëndësishme këtë muaj, do t'i veçoja dy takimet e përfaqësuesve të Bordit drejtues të BNJVL-së me Qeverinë e RM. Njëra në ftesë të kryeministrit Nikolla Gruevski e cila kishte të bëjë me kontributin e pushteteve lokale në proceset eurointegrative të vendit tonë dhe i dyti në propozim të ministrit për vetëqeverisje lokale Musa Xhaferi, u organizua në BNJVL e në të cilin u diskutua për çështje të rëndësishme nga pushteti lokal me çka pas diskutimit disa orësh midis kryetarëve të komunave dhe ministrave u sollën numër i madh i konkluzioneve produktive. BNJVL organizoi edhe takim të veçantë me ministrin për transport dhe lidhje Mile Janakievski, në të cilin u diskutua për versionin punues të ligjit të ndërtimeve të ndërtuara pa leje, temë e cila tani ka rëndësi të veçantë për qytetarët.

Të gjitha këto tema si dhe temat që kanë të bëjnë me formimin dhe konkluzionet e grupit punues për tokën ndërtimore, pastaj vizita dhe shkëmbimi i përvojave midis shtatë komunave të vendit tonë me komunat e rajonit të Normandisë së Poshtme në Francë, si dhe për përparimin e instalimit të pajisjes për përkthim simultan do të lexoni në numrin e qershorit të Gazetës së BNJVL-së.

Kam nder të veçantë që në këtë numër të Gazetës e botojmë intervistën të cilën e bëmë me shefin e Agjencisë Zvicërrane për bashkëpunim dhe zhvillim, z. Roman Derbellaj, për kontributin e tij të madh të cilin e dha për zhvillimin e decentralizimit në vendin tonë, e veçanërisht për zhvillimin e BNJVL-së, e i cili në fund të muajit të ardhshëm do të largohet nga Maqedonia.

Me respekt,

Dushica Perishiq,
Drejtor ekzekutiv i BNJVL-së

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

тел. +389 (0)2 30 99 033 / факс: +389 (0)2 30 61 994
ул. Женевска 66, п.фах 32, 1000 Скопје, Република Македонија
www.zels.org.mk . contact@zels.org.mk

Извршен директор на ЗЕЛС
Душица Перишиќ

Заменик извршен директор на ЗЕЛС
Ардита Дема

Уреднички колегиум
Весна Арсовска - Динковска, Наташа Вртеска, Виктор Арнаудовски

Дизајн и подготовка за печат
ПРИНТ ЦЕНТАР

Печати
ПРИНТ ЦЕНТАР

BASHKËSIA E NJËSIVE TË VETËQEVERISJES LOKALE TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË

tel. +389 (0)2 30 99 033 / fax: +389 (0)2 30 61 994
rruga. Zhenevska p.n., F.P. 32, 1000 Shkup, Republika e Maqedonisë
www.zels.org.mk . contact@zels.org.mk

Drejtor ekzekutiv i BNJVL-së
Dushica Perishiq

Zëvendës drejtor ekzekutiv
Ardita Dema

Bordi redaktues
Vesna Arsovska - Dinkovska, Natasha Vrteska, Viktor Arnaudovski

Pergatitje per shtyp
PRINT CENTAR

Shtyp
PRINT CENTAR

ОДРЖАНА
ВТОРА СЕДНИЦА
НА УО НА ЗЕЛС

Во административната зграда на ЗЕЛС, на 10 јуни, се одржа втората седница на УО на ЗЕЛС. Директорот на Центарот за управување со кризи д-р Панде Лазаревски ја промовираше идејата за зголемување на степенот на соработката на ЦУК со локалните власти во доменот на превенција, управување и санирање на кризи, согласно 23-те различни ризици, утврдени во Националната платформа што Центарот ја доставил до Владата на РМ. Градоначалникот на Општина Велес, Горан Петров беше предложен за претставник на ЗЕЛС во координативно тело во ЦУК, каде би се дискутирале и донесувале одредени ставови за идни правци на соработката и взаемно дејствување во оваа област. На седница присуствуваа и претставници од ЕВН,ЕСМ, кои попрецизно ги елаборираа предлозите на компанијата за легализирање на дивите приклучоци на уличните светилки, при што побараа општините што ќе констатираат вакви појави да ги пријават. Членовите на УО го пренесоа ставот на одредени општини кои не се задоволни од кавалитетот на услугата што оваа компанија им ја испорачува на нивните граѓани, а се покрена и прашањето за взаемно утврдување на поповолни услови за враќање на наследените долгови на општините кон ЕВН,ЕСМ. На оваа седница членовите на УО го прифатија Меморандумот за соработка склучен меѓу Владата на Р.М. претставувана од Министерот без ресор Нејдет Мустафа, национален координатор на „Декадата за вклучување на Ромите 2005-2015„ и „Стратегијата за Роми во Р.М.„ и општините. Беше договорено потоа секоја општина да ја разгледа содржината на Меморандумот и да постапи согласно своите ставови за натамошни активности на ова поле. Претставниците од Комисијата за финансирање и буџет при ЗЕЛС ги изнесоа заклучоците што беа донесени на седница на Комсијата. Поради итност во однос на превземање на одредени активности во областа на образованието беше изгласан претседател на Комисијата за образование-градоначалникот на Општина Македонска Каменица -Дарко Митевски.

U MBAJT SEANCA
E DYTË E BD
TË BNJVL-SË

Më 10 qershor, në ora 10, në ndërtesën administrative të BNJVL-së u mbajt seanca e dytë e BD. Drejtori i qendrës për menaxhim me krizat dr. Pande Llazarevski e promovoi idenë për rritjen e shkallës së bashkëpunimit të QMK me pushtetet lokale në fushën e preventivës, menaxhimit dhe sanimit të krizave, në pajtim me të 23 rreziqet e ndryshme të përcaktuara në platformën nacionale të cilën Qendra e ka dorëzuar në Qeverinë e RM. Kryetari i komunës së Velesit Goran Petrov u propozua për përfaqësues të BNJVL-së në trupin koordinativ në QMK, ku do të diskutohen dhe sillen qëndrime të caktuara për drejtimet vijuese të bashkëpunimit dhe të veprimit të ndërsjelltë në këtë lëmi. Në seancë morrën pjesë edhe përfqësues të ESM, EVN, të cilët në mënyrë precize i elaboruan propozimet e kompanisë për legalizimin e kyçjeve pa leje të poçëve rrugorë, me çka kërkuan që komunat të cilat do të konstatojnë paraqitje të tilla t'i paraqesin. Anëtarët e BD e shfaqën qëndrimin e komunave të caktuara të cilat nuk janë të kënaqura nga kualiteti i shërbimit të cilin kjo kompani u'a rekomandon qytetarëve të saj, por u ngrit çështje edhe për përcaktimin e ndërsjelltë për kushte më të volitshme për kthyerjen e borxheve të trashëguara të komunave ndaj EVN,ESM. Në këtë seancë anëtarët e BD e pranuan Memorandumin për bashkëpunim i kontraktuar midis Qeverisë së RM përfaqësuar nga ministri pa resor Nexhdet Mustafa, koordinator nacional i ,,Dekadës për kyçjen e romëve 2005-2015" dhe ,,Strategjia e romëve" dhe komunat. U caktua që pastaj secila komunë t'a shqyrtojë përmbajtjen e Memorandumit dhe të veprojë konform me qëndrimet e tyre për aktivitetet e mëtutjeshme nga kjo lëmi. Përfaqësuesit e Komisionit për fiancim dhe buxhet pranë BNJVL-së u paraqitën konkluzionet të cilat u sollën në seancën e Komisionit. Për shkak të urgjencës së ndërmarrjes së aktiviteteve të caktuara në lëminë e arsimit u votua kryetari i komisionit për arsim – kryetari i komunës së Makedonska Kamenicës – Darko Mitevski.

ПРИДОНЕС И НА ЛОКАЛНИТЕ ВЛАСТИ КОН ЕВРОИНТЕГРАЦИЈАТА НА НАШАТА ЗЕМЈА

На покана на Владата на РМ, на 10 јуни, членовите на УО на ЗЕЛС се сретнаа со Премиерот, Никола Груевски и повеќе министри, меѓу кои заменик на претседателот на Владата на РМ, Абдилаќим Адеми, министерот за локална самоуправа- Муса Џафери, за финансии- Трајко Славески, за внатрешни работи- Гордана Јанкулоска, за правда, за транспорт и врски, за образование, за култура, за земјоделство шумарство и водостопанство.... Средбата беше свикана со цел на градоначалниците да им се пренесат препораките на Владата на РМ усогласени помеѓу Секретаријатот за европски прашања и Министерството за локална самоуправа, кои се однесуваат на исполнување на обврските на нашата земја во правец на евроинтеграцијата, каде определени одговорности имаат и локалните власти. Премиерот ги посочи главните приоритети и акцискиот план за реализација на клучните приоритети од Партнерството за пристапување, при што пренесе и одредени забелешки што Европската комисија и ги посочила на Владата, а се однесуваат на локално ниво. Во областа на антикорупциските мерки беше укажано дека одредени градоначалници се уште не ја извршиле законската обврска во рок од 30 дена од започнување на мандатот да ги пополнат анкетните ливчиња за имотната состојба испратени од антикорупциската комисија. Потоа во однос на заложбите на Европската Комисја за професионализација на локалната администрација и почитување на Законот за државни службеници, беа посочени смени и други неправилности направени во општинските сервисни центри. Во областа на одзбедувањето на имплементацијата на Охридскиот договор беа посочени општини кои не се придржуваат на одредбите за правичната застапеност при вработувањето на различните ентитети во општината и друго. Присутните дискутираа и за обезбедувањето на исполнување на ефикасност во спроведувањето на Законот за полиција, кој е под строг мониторинг од ЕУ, меѓу кои и во однос на изборот и соработката на општините со полициските командири. Претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски истакна дека локалните власти активно придонесуваат во ефективно исполнување на обврските за побрзо членство во ЕУ на нашата земја, преземајќи низа активности меѓу кои обезбедување на опрема за симултан превод за 29 општини, интензивни обуки на локалната администрација, воведување на Комисии меѓу заедниците во речиси повеќе од 90 проценти од општините каде постојат законски услови за втор службен јазик, па дури и онаму каде тоа не е законски задолжително, а сопствен придонес даде и при воведувањето на етичките кодекси. Во однос на правичната застапеност при вработувањето беше истакнато дека исто така се прават огромни напори за исполнување и на оваа обврска и покрај слабата финансиска моќ на општините, а исто така беше истакнато дека се подобрува и соработка на полициските командири со општината, при што беше истакната потребата од поголемо присуство на таканаречени улични полицајци со цел обезбедување на поголем надзор во однос на спроведувањето на законските одредби. На состанокот беа изнесени и одредени проблеми со кои се соочуваат општините при што на иницијативан на Министерот за локална самоуправа, Муса Џафери беше договорена повторна средба на претставниците на УО, со Премиерот и членови на Владата.

KONTRIBUTI I PUSHTETEVE LOKALE DREJTË EUROINTEGRIMIT TË VENDIT TONË

Në ftesë të Qeverisë së RM, më 10 qershor në ora 12, anëtarët e BD të BNJVL-së, u takuan me kryeministrin Nikolla Gruevski dhe shumë ministra midis të cilëve edhe zëvendës kryeministri i Qeverisë së RM, Abdylaqim Ademi, ministri për vetëqeverisje lokale – Musa Xhaferi, për financa Trajko Sllaveski, për punë të brendshme – Gordana Jankulloska, për drejtësi, për transport dhe lidhje, për arsim dhe kulturë, për bujqësi, pylltari dhe ujë... Takimi u thirr e qëllim që kryetarëve të komunave t'u paraqiten rekomandimet e Qeverisës së RM të harmonizuara midis Sekretariatit për çështje evropiane dhe Ministrisë për vetëqeverisje lokale, të cilat kanë të bëjnë me plotësimin e obligimeve të vendit tonë në drejtim të eurointegrimit ku përgjegjësi të caktuara kanë edhe pushtetet lokale. Kryeministri i tregoi prioritetet kryesore dhe planin akcional për realizimin e prioriteteve kyçe nga Partneriteti për aderim, gjatë së cilit tregoi edhe për vërejtjet e caktuara të cilat Komisioni Evropian i'a ka drejtuar Qeverisë, e që kanë të bëjnë me nivelin lokal. Në lëminë e masave antikorruptive u tregua se numër i caktuar i kryetarëve të komunave ende nuk e kanë plotësuar obligimin ligjor që në afat prej 30 ditësh nga fillimi i mandatit t'i plotësojnë fletëzat anketuese për gjendjen e pronës të dërguara nga komisioni antikorruptiv. Pastaj në raport me përpjekjet e Komisionit Evropian për profesionalizimin e administratës dhe respektimin e ligjit për nëpunësit shtetëror, u theksuan ndërrime dhe parregullsi tjera të bëra në qendrat servisore të komunës. Në sferën e sigurimit të implementimit të Marrëveshjes së Ohrit u treguan komunat të cilat nuk mbahen për dispozitat për përfshirjen e drejtë gjatë punësimit të entiteteve të ndryshme në komunë etj. Të pranishmit diskutuan edhe për sigurimin e përmbushjes së efikasitetit në zbatimin e ligjit për polici, i cili është ndër minitoring të rreptë të UE-së, midis të cilëve edhe në raport me zgjedhjen dhe bashkëpunimin me komandatët policorë. Kryetari i BNJVL-së Koce Trajanovski, theksoi se pushtet lokale kontribuojnë në plotësimin efektiv të obligimeve për anëtarësim sa më të shpejtë në UE të vendit tonë, duke ndërmarrë një varg aktivitetesh midis të cilave edhe sigurim të pajisjes për përkthim simultan në 29 komuna, trajnime intenzive të administratës lokale, vendosje të Komisioneve midis bashkësive në pothuaj se më tepër se 90 përqind nga komunat ku ekzistojnë kushte ligjore për gjuhë të dytë zyrtare, por edhe aty ku me ligj nuk është obligative, e kontribut personal edhe gjatë vendosjes së një kodi etik. Në raport me përfshirjen e drejtë gjatë punësimit u theksua se bëhen përpjekje të mëdha për plotësimin edhe të këtij obligimi krahas forcës së dobët financiare të komunave, e gjithashtu u theksua se përmirësohet edhe bashkëpunimi me komandantët policorë me komunën, gjatë së cilës u theksua edhe nevoja e pjesëmarrjes së të a.q. policë rrugorë, me qëllim që të sigurohet mbikëqyrje më e madhe në raport me zbatimin e dispozitave ligjore. Në mbledhje u treguan edhe problemet e caktuara me të cilat ballafaqohen komunat me çka në iniciativë të Ministrit për vetëqeverisje lokale, Musa Xhaferi, u caktua takim i sërishëm i përfaqësuesve të BD, me kryeministrin dhe anëtarët e Qeverisë.

ПОЛЕМИКИ ОКОЛУ РАБОТНАТА ВЕРЗИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА БЕСПРАВНО ИЗГРАДЕНИ ГРАДБИ

Голем дел од забелешките што ЗЕЛС досега му ги достави на Министерството за транспорт и врски, а се однесуваа на работната верзија на законот за бесправно изградении градби ќе бидат прифати и вметнати во нова работна верзија, која повторно ќе биде испратена до ЗЕЛС, истакна министерот на МТВ, Миле Јанакиески, на средбата одржана на 29 јуни во просториите на ЗЕЛС, на која во присуство на поголем број градоначалници се дискутираше за предлозите за подобрување на законските решенија за бесправните градби кои се се уште во процедура. Присутните градоначалници истакнаа дека сепак постојат низа отворени прашања кои доколку не се решат ќе претставуваат пречка за непречена примена на законот. Беше истакнато дека ограничувањето на законот за третман само на градби со намена домување во стамбени куќи со висина до 10.2 метри и делови на градби со намена домуваање во стамбени куќи кои се изградени без или спротивно на одобрение за градење ќе доведат до решавање на само мал процент од дивоградбите. ОД МТВ истакнаа дека ќе размислат за прифаќање на предлогот на ЗЕЛС во овој закон да бидат опфатена легализацијата и на деловните и стопанските објекти. Министерот истакна дека засега во МТВ не планираат да направат измени во утврдената висина за легализација на градбите до 10.2 метри. Градбите над оваа висина ќе се легализират доколку ги задоволуваат критериумите за легализација, но само до посочената висина, бидејќи се што е над оваа висина ќе биде третирано како дивоградба. Според министерот, општините ќе мора да ги донесат урбанистичките планови и во нив да ги вклопат градбите за кои ќе дадат урбанистичка согласност. Средставта за тоа треба да ги обезбедат преку законското решение сами да ја одредуваат висината на надоместокот за уредување на градежното земјиште и на надоместокот за уредување на просторот. Руралните општини и преку одредени програми на министерството ќе добијат средства за изработка на плановите. Беше посочено дека роковите за примена на законот се куси, на што од МТВ одговорија дека ќе ја разгледаат можност за нивна промена. Исто така беше посочено дека проблем за успешно спроведување на законот ќе претставуваат големиот број нерасчистени имотно правни односи како за градбите така и за земјиштето на кое тие се изградени градбите,при што беше укажано дека тоа е предмет на судска разврска. Истакнато беше дека прашањето за решавање на градбите на социјалните случаи и како тие ќе се решаваат ќе биде оставено во надлежност на општините, но при тоа ќе мора да се внимава што всушност претставува социјален случај, бидејќи социјалниот случај не се мери преку вработеноста и невработеноста, туку преку состојбата на имотот.

POLEMIKA RRETH VERZIONIT PUNUES TË LIGJIT PËR NDËRTIMET E NDËRTUARA PA LEJE

Pjesë e madhe e vërejtjeve të cilat BNJVL deri më tani i'a dorëzoi Ministrisë për transport dhe lidhje, e ka të bëjë me verzionin punues të ligjit për ndërtimet e ndërtuara pa leje do të pranohen dhe do të përfshihen në versionin e ri punues, i cili sërish do t'i dërgohet BNJVL-së, theksoi ministri i MTL, Mile Janakievski në takimin e mbajtur më 29 qershor në hapësirat e BNJVL-së, në të cilin në pjesëmarrje të një numri më të madh të kryetarëve të komunave u diskutua për propozimet për përmirësimin e vendimeve ligjore për ndërtimet pa leje të cilat janë ende në procedurë. Kryetarët e pranishëm të komunave theksuan se përsëri ekzistojnë varg çështjesh të hapura të cilat po që se nuk rregullohen do të paraqesin pengesë të zbatimit të papenguar të ligjit. U theksua se kufizimi i ligjit për tretman vetëm të ndërtimeve me dedikim për banim në shtëpitë banesore në lartësi deri më 10.2 metra dhe pjesë të ndërtimeve me dedikim për banim në shtëpitë banesore të cilat janë ndërtuar pa ose në kundërshtim të lejes për ndërtim do t'a shkaktojë problemin për ndërtimet pa leje të jetë i zgjedhur në përqindje të vogël. Nga MTL theksuan se do të mendojnë për propozimin e BNJVL-së që në këtë ligj të përfshihet legalizimi edhe i objekteve zyrtare dhe ekonomike. Ministri theksoi se tani në MTL nuk planifikojnë të bëjnë ndryshime në lartësinë e përcaktuar deri më 10.2 metra. Ndërtimet mbi këtë lartësi do të legalizohen për deri sa i kënaqin kriteret për legalizim , jo vetëm deri në lartësinë e dhënë sepse çdo gjë që është mbi këtë lartësi konsiderohet si ndërtim pa leje. Sipas ministrit komunat do të duhet t'i sjellin planet urbanistike dhe në to t'i përfshijnë ndërtimet për të cilat do të jepen pajtueshmëri urbanistike. Mjetet për lartësinë e kompensimit për rregullim të hapësirës. Komunat rurale nëpërmjet të programeve të caktuara të ministrisë do të fitojnë mjete për përpunimin e planeve. U theksua se afatet për zbatimin e ligjit janë të shkurta, për çka nga MTL u përgjigjën se do t'a shqyrtojnë mundësinë për ndryshimin e tyre. Gjithashtu u theksua se problem për zbatim të suksesshëm të ligjit do të paraqesin numri i madh i raporteve jurdiko pronësore si dhe toka në të cilën janë ndërtuar me çka u tregua se ky është objekt i zgjidhjes ligjore. U theksua se çështja për zgjidhjen e ndërtimeve të rasteve sociale dhe si do të zgjidhen ato do të ngelet në kompetencën e komunave, po para saj duhet të merret parasysh se çka paraqet rast social sepse rasti social nuk matet me punësimin dhe papunësimin , por nëpërmjet të gjendjes së pronës.

ЗЕЛС ОРГАНИЗИРАШЕ ОБУКИ ЗА СИТЕ ГРАДОНАЧАЛНИЦИ И ЗА ПРЕТСТАВНИЦИТЕ ОД ОПШТИНСКИТЕ СОВЕТИ

Согласно Акциониот план на ЗЕЛС за градење на капацитетите на новоизбраните претставници на локалната власт од втори јуни, па се до 20 јуни, Одделението за обуки на ЗЕЛС организираше семинари за сите градоначалници на општините кои ја добија довербата од граѓаните на последните локални избори, како и обуки за тројца претставници од сите совети на општините. Дводневните обуки за градоначалниците се одржуваа во Маврово, " во Струмица и во Прилеп. На работилниците беа обработувани повеќе теми од значење за работењето на локалната самоуправа и нејзините надлежности меѓу кои особено интерес предизвикаа темите ,,Преглед на процесот на децентрализацијата", ,,Градоначалникот како лидер", ,,Соработката со општинскиот совет", како и темите посветени на изворите на финансирање на општините и финансиското работење. Исто така беа презентирани и теми посветени на општинска администрација, надлежности во областа на образованието, локалниот економски развој, учество на јавноста во локалната самоуправа, животната средина и урбанизам и соработката на градоначалникот и Советот на општината". Започнувајќи од 13 јуни, па се до 20 јуни ЗЕЛС организираше еднодневни обуки и за претседателите на сите општински совети и за сите координаторите на советничките групи од позицијата и опозицијата. Обуките започнаа во Струга, а потоа се одржуваа во Велес, Прилеп, Кочани, Скопје, Струмица и Гостивар. Беа обработувани слични теми како и оние наменети за градоначалниците при што посебен акцент беше ставен на темите ,,Работа со градоначалникот и вработените во администрацијата,, ,,Општинска администрација", ,,Општински финансии-буџетирање" и други. На работилниците ЗЕЛС на градоначалниците и на претставниците од Советите им подари по еден примерок од дополнетото и проширено издание на публикацијата ,,Прирачник-водич за новоизбраните градоначалници и советници" што го подготви стручната служба на ЗЕЛС.

BNJVL ORGANIZOI TRAJNIME PËR TË GJITHË KRYETARËT E KOMUNAVE DHE PËR PËRFAQË-SUESIT E KËSHILLIT TË KOMUNËS

Në pajtim me Planin akcional, BNJVL për ndërtimin e kapaciteteve të përfaqësuesve të sa po zgjedhur të pushtetit lokal prej 2 qershor deri më 20 qershor, Seksioni për trajnime të BNJVL-së organizoi seminare për të gjithë kryetarët e komunave të cilët fituan besueshmërinë e qytetarëve në zgjedhjet e fundit lokale, si dhe trajnime për nga 3 përfaqësues të këshillave të komunave. Trajnimet dyditore për kryetarët e komunave u mbajtën në Mavrovë, në Strumicë dhe Prilep. Në trajnime u përpunuan tema të shumta të rëndësishme për punën e vetëqeverisjes lokale midis të cilave interes të veçantë shkaktuan temat: ,,Kontrollë i procesit të decentralizimit", , ,,Kryetari i komunës si lider", ,,Bashkëpunim me këshillin e komunës" si dhe temat e dedikuara për burimet e financimit të komunave dhe puna financiare. Gjithashtu u prezentuan temat të dedikuara për administratën komunale, kompetencat në lëminë e arsimit, zhvillimi ekonomik lokal, pjesëmarrja e publikut në vetëqverisjen lokale , mjedisi jetësor dhe urbanizmi dhe bashkëpunimi i kryetarit të komunës dhe këshillit të komunës. Duke filluar që nga 13 qershori deri më 20 qershor BNJVL organizoi trajnime njëditore edhe për kryetarët e të gjitha këshillave të komunave dhe për të gjithë koordinatorët e grupeve të këshilltarëve nga pozita dhe opozita. Trajnimet filluan në Strugë, e pastaj u mbajtën edhe në Veles, Prilep, Koçani, Shkup, Strumicë dhe Gostivar. U përpunuan tema të ngjashme si dhe ato të dedikuara për kryetarët e komunave me çka theks i veçantë i'u vendos temave ,,Puna me kryetarët e komunave dhe të punësuarit në administratë", ,,Financat komunale – buxhetimi", ,,Administrata komunale", etj. Në punëtoritë BNJVL u ndau këshilltarëve nga një shembull të botimit të plotësuar dhe të zgjëruar të publikimit ,,Dorracak-udhërrëfyes për kryetarët e komunave dhe këshilltarët të sa po zgjedhur" të cilin e përgatit shërbimi profesional i BNJVL-së.

ЗЕЛС СПРОВЕДЕ ОБУКИ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Од 23 до 26 јули, ЗЕЛС одржа четири еднодневни регионални работилници во Скопје, Маврово, Битола и Струмица, наменети за одговорните лица за управување со човечки ресурси именувани од општините. Станува збор за воведни работилници на кои беа поканети претставници од сите општини, при што на учесниците им беше поделен прирачник ,,Методологијата за утврдување на потреби од обуки". Всушност ЗЕЛС во соработка со Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) во рамките на Проектот ,,Формирање национална мрежа на одговорни лица при ЕЛС за управување со човечки ресурси" креираше База на податоци за одговорните лица за човечки ресурси во сите општини. Оваа база ќе биде достапна на web страната на ЗЕЛС (њњњ. зелс.орг.мк) . Целта на овој Проект е да се даде придонес во развојот на областа за управување со човечки ресурс, која има особено значење за развојот на општината бидејќи, човечкиот капитал е клучната движечка сила на процесите и промените на секоја организација. Во рамките на Проектот, ЗЕЛС подготвува правилник за работа на Мрежата, при што заедно со назначените лица од ЕЛС ќе бидат креирани идните активности потребни за нивно надградување.

BNJVL ZBATOI TRAJNIME PËR MENAXHIM ME RESURSET NJERËZORE

Prej 23 deri më 26 qershor, BNJVL mbajti katë trajnime rajonale njëditore, dhe atë në Shkup, Mavrovë, Strumicë dhe Manastir, të dedikuara personave përgjegjës për menaximin me resurset njerëzore të emëruar nga komunat. Bëhet fjalë për punëtori hyrëse në të cilat u ftuan përfaqësues nga të gjitha komunat, gjatë së cilës pjesëmarrësve u shpërndahen doracakë ,,Metodologjia për përcaktimin e nevojave nga trajnimet" Në fakt BNJVL në bashkëpunim me Qendrën e Maqedonisë për Bashkëpunim ndërkombëtar (MCMS) në suazat e projektit ,,Formim i rrjetit nacional për persona përgjegjës pranë NJVL për menaxhimin me resurset njerëzore" krijoi bazë për të dhëna për personat përgjegjës për resurset njerëzore në të gjitha komunat. Kjo bazë do të jetë e afrueshme në web faqen e BNJVL-së (www.zels.org.mk). Qëllimi i këtij projekti është që të jepet kontribut në lëminë e menaxhimit me resurset njerëzore, i cili ka rëndësi të madhe në zhvillimin e komunave , sepse kapitali njerëzor është forca kyçe lëvizëse e proceseve dhe ndryshimeve të çdo organizate. Në suazat e projektit BNJVL përgatit rregullore për punën e rrjetit, me çka së bashku me personat e emëruar nga NJVL do të krijohen aktivitetet e ardhshme të nevojshme për përsosjen e tyre.

ПРИРАЧНИК ЗА ГРАДОНАЧАЛНИЦИТЕ И СОВЕТНИЦИТЕ

„Прирачник, водич низ надлежностите за новоизбраните градоначалници и членови на советите на општините" е второто изменето, дополнето и проширено издание што го подготви стручната служба на ЗЕЛС и кое претставува бесплатен примерок за претставниците од локалната власт. Испечатено е на македонски јазик во тираж од 2.000 примероци и на албански јазик, во 800 примероци. Во Прирачникот се содржани најзначаните области кои се во надлежност на локалните власти, меѓу кои обработена е темата за органи на општината, финансирањето и општински буџет, управување со општинскиот имот, локален економски развој, просторно и урбанистичко планирање. Исто така, разработени се и надлежностите во областа на образованието, спортот, социјалната заштита, културата, јавните и комунални претпријатија, заштитата на животната средина. Значењето на транспарентноста и достапноста на општината до граѓаните и целокупната јавност е исто така од особено значење, па во тој контекст разработена е и темата за односи со јавност и граѓанско учество во локалната власт.Улогата на ЗЕЛС, како единствена чадор организација на сите 84 општини и Градот Скопје, потоа учеството на локалните власти, преку ЗЕЛС во европските институции и тела кои се посветени на развоја на оваа област и можностите за соработка меѓу самите општини самите општини се исто така интересни четива особено за лицата кои во текот на следните четири години ќе бидат одговорни за непречено и квалитетно функционирање на локалната власт во целост во нашата земја. Со Прирачникот сите заинтересирани може да се запознаат и преку web страната на ЗЕЛС (www.zels.org.mk), каде истиот е прикачен.

DORACAK PËR KRYETARËT E KOMUNAVE DHE KËSHILLTARËT

„Doracak, udhërëfyes rreth kompetencave për kryetarët e sa po zgjedhur të komunave dhe anëtarët e këshillave të komunave" është botimi i dytë i ndryshuar, i plotësuar dhe i zgjëruar të cilin e përgatiti shërbimi profesional i BNJVL-së dhe i cili paraqet shembull falas për përfaqësuesit e pushtetit lokal. Është shtypur në gjuhën maqedonase në 2000 shembuj dhe në gjuhën shqipe në 800 shembuj. Në doracakun janë përmbajtur lëmitë më të rëndësishme të cilat janë në kompetencat e pushteteve lokale, midis të cilave është përpunuar tema për organet e komunës, financimit dhe buxhetit komunal, menaxhimi me pronën komunale, zhvillimi ekonomik lokal , planifikimi hapësinor dhe urbanistik. Gjithashtu u përpunuan edhe kompetencat në lëminë e arsimit, sportit, mbrotjes sociale, kulturës, ndërmarrjet publike dhe komunale, mbrojta e mjedisit jetësor. Domethënia e transparencës dhe qasjes së komunës deri te qytetarët dhe publikut të përgjithshëm ka gjithashtu rëndësi të veçantë, e në atë kontekst është përpunuar edhe tema për marrëdhënie me publikun dhe pjesëmarrja e qytetarëve në pushtein lokal. Roli i BNJVL-së, si organizatë e vetme ombrellë e të gjitha 84 komunave dhe qytetit të Shkupit, pastaj pjesëmarrja e pushteteve lokale, nëpërmjet të BNJVL-së në institucionet evropiane dhe trupat të cilat i janë dedikuar zhvillimit të kësaj lëmie dhe mundësive për bashkëpunim midis vetë komunave janë gjithashtu lexime interesante veçanërisht për personat të cilët gjatë katër viteve të ardhshme do të jenë përgjegjës për funkcionimin kualitativ të pushtetit lokal në përgjithësi në vendin tonë. Me doracakun të gjithë të interesuarit mund të njihen edhe nëpërmjet të web faqes së BNJVL (www.zels.org.mk), ku i njejti është ngjitur.

ИНСТАЛИРАЊЕТО НА ОПРЕМАТА ЗА СИМУЛТАН ПРЕВОД, ВО ЗАВРШНА ФАЗА

Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија – ЗЕЛС обезбеди опрема за симултан превод и кабини за преведување за 29 општини од земјава, кои на 10 јули официјално ќе бидат пуштени во употреба. Испораката на опремата, според спроведената тендерска постапка им беше доверена на стручни лица од АД „Македонски Телеком", а инсталација на кабините ја врши фирмата ,,Дуна Комјутери". До крајот на јуни опремата е доставена или инсталирана во 26 општини, каде во тек се и обуките за лицата од општините кои ќе ракуваат со неа. Имено, општините Гостивар, Крушево и Чучер- Сандево ќе добијат опрема за тријазично преведување, а можности за двојазичен превод ќе имаат општините Бутел, Сарај, Чаир, Шуто Оризари, Боговиње, Брвеница, Врапчиште, Дебар, Долнени, Желино, Зелениково, Кичево, Куманово, Липково, Маврово-Ростуше, Петровец, Пласница, Сопиште, Струга, Студеничани, Теарце, Тетово, Центар Жупа, Чашка и Зајас. Опрема за симултан превод ќе биде инсталирана и во просториите на ЗЕЛС.

На овој начин ЗЕЛС им го олеснува финансискиот товар на општините за купување и инсталирање на ваквата опрема, им им овозможува на општините да ги реализираат со устав загарантираните права на граѓаните од етничките заедници за изразување на мајчиниот јазик, каде процентот на застапеноста на етничкото население е поголем од 20% од вкупниот број жители во општината. ЛОкалните власти од сопствениот буџет ги покриваат само трошоците потребни за адаптацијата на просторот. Опремата ќе биде инсталирана во општинските конференциски сали во кои се одржуваат седниците на Советот на општината, а истата ќе ја користат и општинските комисии за односи меѓу заедниците, чии активности исто така се поддржани од ЗЕЛС, а се повторно во правец на реализација на утврдени законски одредби.

Набавувањето на опремата е во рамките на Проектот „Самостојност на ЗЕЛС и услуги", поддржан од Швајцарската агенција за соработка и развој (СДЦ). ЗЕЛС ангажираше експерти од Европската Унија кои направија увид во општинските простории каде ќе биде извршена инсталацијата по што на општините им доставија техничка документација со насоки какви измени и приспособувања треба да направат пред започнувањето на инсталирањето. Беше спроведена тендерска постапка, со помош на Комисија за јавни набавки, составена од градоначалници, претставници од СДЦ, ОБСЕ и Министерството за локална самоуправа.

INSTALIMI I PAJISJES PËR PËRKTHIM SIMULTAN, NË FAZËN FINALE

Bashkësia e njësive të vetëqeverisjes lokale të Republikës së Maqedonisë – BNJVL siguroi pajisje për përkthim simultan dhe kabina për përkthim për 29 komuna në vend, të cilat më 10 korrik zyrtarisht do të jenë të lëshuara në përdorim. Porositja e pajisjes, sipas procedurës tenderike të implementuar u ishte dhënë personave profesional nga SHA ,,Telekomi i Maqedonisë", dhe instalimin e kabinave ta kryen ,,Duna Kompjuteri". Deri ne fund të qershorit pajisja u dorëzua ose e instaluar në 26 komuna, ku në rrjedha janë trajnimet për personat nga komunat që do të udhëheqin me to. Pikërisht, komunat Gostivar, Krushevë, Çuçer Sandevë do të marrin pajisje për përkthim tre gjuhësor, dhe mundësi për përkthim dy gjuhësor do të kenë komunat Butel, Saraj, Çair, Shuto Orizarë, Bogovinë, Bçrvenicç, Vrapçishtë. Dibër, Dollnenë, Zhelinë, Zelenikovë, Kërçovë, Kumanovë, Lipkovë, Mavrovë-Rostushë, Petrovec, Pllasnicë, Sopishte, Strugë, Studeniçanë, Tearcë, Tetovë, Centra Zhupë, Çashkë dhe Zajaz. Pajisja për përkthim simultan do të jetë e instaluar edhe në hapësirat e BNJVL-së.

Në këtë mënyrë BNJVL ua lehtëson barrën financiare komunave për blerjen dhe instalimin e këtij lloji të pajisjes, u mundëson komunave ti realizojnë të drejtat kushtetuese të garantuara qytetarëve nga bashkësitë etnike për tu shprehur në gjuhën amëtare ku përqindja e përfshirjes së popullatës etnike është më e madhe se 20% nga numri i përgjithshëm i banorëve në komunë. Pushtetet lokale nga buxheti personal i mbulojnë vetëm shpenzimet e duhura për adaptimine hapësirës. Pajisja do të jetë e instaluar në sallat e konferencës të komunave dhe të njejtën do ta shfrytëzojnë edhe komisionet komunale për marrëdhënie midis bashkësive, aktivitetet e së cilave gjithashtu janë të përkrahura nga BNJVL, dhe sërish janë në drejtim të realizimit të dispozitave të caktuara me ligj.

Furnizimi i pajisjes është në suazat e Projektit ,,Pavarësia e BNJVL-së dhe shërbimet", nga Agjencia Zvicerane për bashkëpunim dhe zhvillim (SDC). BNJVL angazhon ekspertë nga BE që kanë përë këqyrje në hapësirat komunale ku do të kryhet instalimi me ëka komunave u dorëzojnë dokumentacion teknik me drejtime se çfarë ndryshime dhe aftësime duhet të bëjnë para fillimit të instalimit. Ishte implementuar procedurë tenderike, e përbërë nga kryetarë, përfaqësues nga SDC, OSBE dhe Ministria për vetëqeverisje lokale.

СРЕДБА ЗЕЛС – ВЛАДА

ПОВЕЌЕЧАСОВЕН ДИЈАЛОГ СО ПРОДУКТИВНИ РЕШЕНИЈА

Изнаоѓање решенија за подобрување на финансиската состојба на општините, разгледување на прашања од областа на урбанизмот и просторното планирање, од руралниот развој, рамномерниот регионален развој, потоа разгледување на предлози за распределбата на средствата од концесиите, како и нагласување на потребата од донесување на закон за трговска дејности со мал обем, беа дел од темите за кои се водеше повеќечасовна дискусија на 17 јуни, во просториите на ЗЕЛС, помеѓу членовите на Управниот Одбор на ЗЕЛС и дел од владиниот тим министри, предводени од премиерот, Никола Груевски. Состанокот на кој општините бараа од Владата да се изјасни за поголем број прашања од локалната власт беше оценет како продуктивен бидејќи градоначалниците добија конкретни одговори за можностите на Владата и превземањето на нејзините натамошни правци за развојот на децентрализацијата. На почетокот на средбата, Коце Трајановски, претседател на ЗЕЛС, на премиерот Никола Груевски, му врачи благодарница за неговите лични заложби во поддршката на институционалното јакнење на општините, процесот на децентрализација и развојот на локалната демократија изразена преку соработката на Владата на Република Македонија со ЗЕЛС.

Премиерот укажа на досега направените напори и заложби на Владата и зголемувањето на средствата за образованието и за културата, за донесените законски подобности во областа на полицијата и современиот пристап на ,,community police,, обезбедените 120 милиони евра за изградба и реконструкција на локалните и регионални патишта, транспарентноста во однос на јавно изложување на списоците на концесионери и друго. Во областа на финансиите беше укажано дека Владата е отворена детално да ги разгледа можностите за зголемување на процентот од ДДВ наменет за општините, но поради влијанието и последиците од глобалната економска криза процесот би се одвивал етапно –со груба проекција за зголемување од 0,5 % годишно, некаде од почетокот на 2011 година.. Во однос на можностите за надминување на состојбите со блокираните сметки на одредени општини, беше укажано дека се разгледува утврдување на пакет мерки за едногодишни краткорочни позајмици, што ќе биде доставен до ЗЕЛС. Владата искажа подготвеност и за дијалог во однос на распределбата на средствата од приватизација на градежното изградено земјиште, за што би се изготвил и Предлог - Закон, а иницијативата за зголемување на стапката на данокот на имот, Владата не ја прифати, особено поради влијанието на економската криза во напата земја. Владата упати и одредени апели до градоначалниците за поголема ажурност за изготвување на инфраструктурни проекти за аплицирање за средствата за канализации обезбедени од Европската банка за развој во висина од 50 милиони евра, како и за побрзо доставување на проекти за добивање средства од кредитот за реконструкција и ревитализација на локалните и регионалните патишта, за што досега пристигнале само 33 проекти.

Во областа на урбанизмот Владата го поддржа проектот на УСАИД кој подразбира мерење и јакнење на капацитетите на општините за самостојно да управуваат со земјиштето. Во рамките на овој проект е предвидено изготвување на студија согласно која Владата ќе ги разгледа понатамошните чекори. Во однос на Предлог-Законот за легализација на неформално изградените градби беше договорено одржување на посебна средба на претставници од ЗЕЛС со министерот за транспорт и врски Миле Јанакиески, а во однос на разгледувањето на можноста за зголемување на износот на средства од фондот за локални патишта беше укажано дека за оваа година процесот на планирање на средствата е завршен.

И барањата од областа на руралниот развој разгледани на средбата добија одредени одговори, меѓу кои дека до 2012 година ќе се утврди фактичката состојба и ќе се востанови катастар на земјоделско земјиште по општините, по што ќе може да се дискутира и за овозможување на правото на општините да поседуваат земјоделско земјиште, пасишта и шуми за потребите на руралниот развој и развојот на земјоделството, а општините беа повикани да ги пријават парцелите кои

ЗЕЛС
BNJVL

се узурпирани или на кои има изградено дивоградби, односно не се во согласност со податоците во катастар. Сличен беше и одговорот на барањето за вклучувањето на општините во постапката на управување и распределба на државно земјоделско земјиште, односно располагање, давање под закуп и други форми на управување со истото.

Во однос на воспоставување на право за поведување на постапка за оценка на поведението за концесионерот беше укажано дека ова прашање е во исклучителна надлежност на инспекциите во рамките на Министерството за економија и беше апелирано до министерот да ја зголеми контролата и да се формира работна група која ќе предлага измени во прописите од областа на концесионерство, каде беше повикан ЗЕЛС да предложи свои претставници. Беше потенцирано Министерството за земјоделство да ја разгледа можноста за утврдување на соодносот на распределба на средствата од добиени закупнини и концесии на земјоделско земјиште особено предлогот на ЗЕЛС за распределба од 80%-20% во корист на општините. Потребата од однесување на Закон за трговска дејност од мал обем ЗЕЛС повторно го нагласи и на оваа средба, при што беше задолжено Министерството за економија да изготви Предлог-Закон во најбрз можен рок, а ЗЕЛС да се вклучи во утврдувањето на содржината со свои предлози. Не изостана и прашањето за почитување на одредбите од Законот за рамномерен регионален развој, особено во делот за добивањето и искористувањето на средствата за финансирање на проектите, при што Владата потенцираше дека износот од 1% од БДП за РРР треба да се сфати како цел која треба да се постигне, како политичка волја, но не и како реалност во овој момент и во услови на светска криза., особено што тоа е процент што го одвојуваат високо развиените европски земји за регионалниот развој и дека засега не треба да се креираат нереални очекувања особено во следните две до три години. ЗЕЛС го бранеше ставот дека треба да се почитуваат дадените законски одредби додавајќи дека тоа се однесува и за одредбите за кофинасирањето од страна на државата, на 50% за активностите на регионалните центри. Беше констатирано дека општините треба да ги зајакнат капацитетите и да ги забрзаат подготовките со цел да се воспостави организациона структура согласно ЗРРР, за да можат општините да користат колку што е можно повеќе средства врз основа на проекти, при што беше прифатено барањето на ЗЕЛС да има свој претставник, како член на Комисијата за избор на проекти.

TAKIM I BNJVL-SË ME QEVERINË

DIALOG SHUMËORËSH ME VENDIME PRODUKTIVE

Gjetje e zgjidhjeve për përmirësimin e gjendjes financiare të komunave, shqyrtim i çështjeve nga lëmia e urbanizmit dhe planifikimit hapësinor, nga zhvillimi rural, zhvillimi i barabartë rajonal. Pastaj shqyrtim i propozimeve për ndarjen e mjeteve nga koncesionet, si dhe theksimi i nevojës për sjelljen e ligjit për veprimtaritë tregëtare të vëllimit të vogël, ishin pjesë të temave për të cilat u zhvillua diskutimi shumëorësh më 17 qershor, në hapësirat e BNJVL-së, midis anëtarëve të Bordit drejtues të BNJVL-së dhe pjesës së ekipit të ministrave të qeverisë, të udhëhequr nga kryeministri i qeverisë Nikolla Gruevski. Mbledhja në të cilën kryetarët e komunave kërkuan nga Qeveria të shpjegojë për numër më të madh të çështjeve nga pushteti lokal u vlerësua si produktive sepse kryetarët e komunave fituan përgjigje konkrete për mundësitë e Qeverisë dhe ndërmarrjen e drejtimeve të saja të mëtutjeshme për zhvillimin e decentralizimit. Në filim të takimit, Koce Trajanovski, kryetar i BNJVL-së, kryeministrit Nikolla Gruevski i dorëzoi falenderim për përpjekjet e tija personale në përkrahjen e përforcimit institucional të komunave, procesit të decentralizimit dhe zhvillimit të demokracisë të shprehur nëpërmjet të bashkëpunimit të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë me BNJVL.

Kryeministri shpjegoi për përpjekjet e Qeverisë të bëra deri më tani dhe rritja e mjeteve për arsim dhe kulturë, për përshtatshmëritë ligjore të sjellura në lëminë e policisë dhe qasjes bashkëkohore të „community police" 120 milion eurot të siguruara për ndërtimin dhe rekonstruimin e rrugëve lokale dhe rajonale, transparenca në raport me paraqitjen publike të listave të koncesionarëve etj. Në

lëminë e financave u tregua se Qeveria është e hapur që t'i shqyrtojë mundësitë për rritjen e përqindjes së TVSH-së të dedikuar për komunat, por për shkak të ndikimit dhe të pasojave të krizës ekonomike globale do të zhvillohet në etapa – me projektim të ashpër për rritjen prej 0,5% në vit, diku në fillim të vitit 2011. Konform mundësive për tejkalimin e gjendjeve për llogaritë e bllokuara të komunave të caktuara, u shpreh se shqyrton përcaktime të paket masave për huazimet afatshkurte njëvjetore, që do të dorëzohen në BNJVL. Qeveria tregoi përgatitje edhe për dialog në lidhje me ndarjen e mjeteve nga privatizimi i tokës së ndërtuar ndërtimore, për çka do të përgatitet edhe Propozim-Ligj, e iniciativën për rritjen e shkallës së tatimit të pronës, Qeveria nuk e pranoi, veçanërisht për shkak të ndikimit të krizës ekonomike në vendin tonë. Qeveria u dërgoi edhe apele të caktuara kryetarëve të komunave për azhurim më të madh për përgatitjen e projekteve infrastrukturore për aplikim për mjetet për kanalizim të siguruara nga Banka Evropiane për zhvillim në lartësi prej 50 milion euro, si dhe dorëzim sa më të shpejtë të projekteve për fitimin e mjeteve nga kredia për rekonstruktim dhe revitalizim të rrugëve lokale dhe rajonale, për çka deri më tani kanë arritur vetëm 33 projekte.

Në lëminë e urbanizmit Qeveria e përkrahu projektin e USAID i cili nënkupton matje dhe përforcim të kapaciteteve të komunave që në mënyrë të pavaruru të menaxhojnë me tokën. Në suazate e këtij projekti është paraparë përgatitje e studimit me të cilin Qeveria do t'i shqyrtojë hapat e mëtutjeshme. Në raport me Propozim – Ligjin për legalizimin e ndërtimeve të ndërtuara në mënyrë joformale u caktua mbajtje edhe të një takimi të veçantë me përfaqësuesit e BNJVL-së dhe ministrit për transport dhe lidhje Mile Janakievski, e në lidhje me shqyrtimin e mundësisë për rritjen e shumës së mjeteve nga fondi për rrugët lokale u theksua se për këtë vit procesi i planifikimit të mjeteve është kryer.

Edhe kërkesat nga lëmia e zhvillimit rural në takim fituan përgjigje të caktuara, midis të cilave se deri më vitin 2012 do të përcaktohet gjendja faktike dhe do kjo çështje është në kompetencë ekskluzive të inspekcioneve në suazat e ministrisë së ekonomisë dhe u apelua deri te ministri që t'a rrisë kontrollin dhe të formohet grup punues i cili do të propozpjë ndryshime në disozitat në lëminë e koncesionarëvem, ku u ftua arrihet si dëshirë politike, por jo edhe si realitet për momentin dhe në kushte të krizës botërore, veçanërisht se ajo është përqindje të cilën e ndajnë vendet e zhvilluara evropiane për zhvillim rajonal dhe se tani nuk duhet të krijohen pritje joreale veçanërisht për 3

të ngritet kadastër i tokës bëjqësore të komunave, me çka do të diskutohet edhe për mundësimin e së drejtës të komunave të posedojnë tokë bujqësore, kullosa dhe pyje për nevojat e zhvillimit rural dhe zhvillimit të bujëqsisë, e komunat u thirën që t'i paraqesin parcelat të cilat janë uzurpuar ose në të cilat janë ndërtuar ndërtime pa leje, respektivisht nuk janë në pahtim me të dhënat në kadastër. E ngjashme ishte edhe përgjigjja e kyçjes së komunave në procedurën e menaxhimit dhe ndarjes së tokës bujqësore shtetërore, përkatësisht disponimin, dhënia me qira dhe forma tjera të menaxhimit me të njejtën.

Në raport me vendosjen e së drejtës marrjes së procedurës për sjellje të koncesionarit u tregua se që BNJVL të propozojë përfaqësuesit e saj. U potencua që ministria e bujqësisë t'a shqyrtojë mundësinë për përcaktimin e raportit të ndarjes nga 80%-20% në dobi të komunave. Nevojën e sjelljes së ligjit për veprimtari tregtare të vëllimit të vogël, BNJVL përsëri e theksoi në këtë takim, me çka u obligua që Ministria e ekonomisë të përgatisë Propozim-Ligj në afat sa më të shkurtër, e BNJVL të kyçet në përcaktimin e përmbajtjes së propozimeve të saja. Nuk mungoi as çështja për respektimin e dispozitave të ligjit për zhvillim të barabartë rajonal, veçanërisht në pjesën për marrjen dhe shfrytëzimin e mjeteve për financimin e projekteve, me çka Qeveria potencoi se vlera prej 1% të BPV për ZHBR duhet të kuptohet si qëllim i cili duhet të vitet e ardhshme. BNJVL e mbrojti qëndrimin se duhet të respektohen dispozitat e dhëna ligjore duke shtuar se ajo ka të bëjë edhe me dispozitat për kofinancim nga ana e shtetit, të 50% për aktivitetet e qendrave rajonale. U konstatua se komunat duhet t'i përforcojnë kapacitetet dhe t'i shpejtojnë përgatitjet me qëllim që të vendoset strukturë organizative në pajtim me ZHBR, që komunat të mund të shfrytëzojnë sa më tepër që është e mundur mjete në bazë të projekteve, me çka u pranua kërkesa që BNJVL të ketë përfaqësuesin e saj, si anëtar të komisionit për zgjedhjen e projekteve.

НЕОПХОДНО Е ЦЕНТРАЛНАТА ВЛАСТ ДА ИМА ПОГОЛЕМА ДОВЕРБА КОН ЛОКАЛНАТА ВЛАСТ

Г-дин Дербелај вашиот мандат како претставник на Швајцарската агенција за соработка и развој (СДЦ), Ви завршува овој месец и Вие се враќате во централата во Берн. Во Македонија бевте присутен повеќе од четири години, односно од самиот почеток на практичното спроведување на процесот на децентрализацијата. Предходните период, бевте во соседна Република Бугарија. Значи повеќе од осум години сте присутен на овие балкански простори и посредно или непосредно сте вклучени во сите процеси на патот на евроинтегрирањето на овие земји а, пред се во процесот на воспоставувањето и зајакнувањето на локалната власт. Дали можете да ја позиционирате нашата земја на овие две полиња, се разбира особено во однос на развивањето на децентрализацијата на власта?

Имам чувство како постојано да се испушта возот за членство во Европската Унија и во НАТО, како резултат на надворешни фактори, но и на внатрешни проблеми, кои би рекол дека не се воопшто поголеми отколку што ги имаат и другите земји во регионот. Но, треба реформите да течат малку побрзо и во решавањето на проблемите повеќе да се искористат демократските принципи, без идентификување на една или друга заедница, туку идентификацијата да биде со интересите на сите граѓани. Се гледа дека овој пристап веќе се применува во земјата, сепак би требало повеќе да се интензивира. Во Република Македонија, како и во другите земји од регионот, па и во оние каде што имаше конфликт или одредени тензии, воспоставувањето и развивањето на процесот на децентрализација има многу важна улога во стабилизирањето на земјата. Децентрализацијата не го решава конфликтот, но на лугето во локалните заедници им нуди и им овозможува најразновидни начини на взаемна соработка, решавање на заедничките проблеми и воспоставување на заедничките интереси. Најчесто тоа се и најпрактични интереси, од кои придобивки имаат сите во заедницата. На пример жителите на една општина избираат како ќе соработуваат, на кој проблем ќе му дадат примат во решавањето, како ќе го решаваат ... Некои можеби ќе се концентрираат на развој на туризмот, други на земјоделието..... Важно е што ја имаат можноста сите заедно да работата на унапредувањето и создавањето на поповолни услови за напредок на заедницата. И тоа не е само во Македонија, туку и во други земји каде се развива процесот на децентрализацијата. Лугето полесно може да учествуваат во креирањето на власта, донесувањето на одлуки кои се однесуваат на нивниот живот, може полесно да го контролираат извршувањето на одлуките и стекнуваат поголема доверба во локалната власт, бидејќи и сами стануваат дел од тој процес.

Кои се вашите забелешки околу имплементирањето на законите за локалната власт во нашата земја ?

Знам дека процесот функционира. Напредокот на децентрализацијата во Македонија е континуиран. Базата на законите е доста модерна, дури и помодерна од некои европски земји и има можност да се надоградува. Нивното спроведување е особено важно и воопшто не е лесна практичната реализација. Неопходно е централната власт да има поголема доверба кон локалната власт и да и овозможи поадекватни услови за реализација на префрлените надлежности. Локалната власт добива повеќе одговорности, но нема доволно финансиски средства за нивно спроведување. Мислам дека тоа е клучот за појавата на одредени проблеми. Можеби тоа предизвикува реформите да се одвиваат побавно, иако сум свесен дека децентрализацијата не е единствена реформа во Македонија. Состојбата дополнително е отежната и од влијанието на финансиска криза во светот. Сепак јас сметам дека општините во Македонија покажаа дека имаат капацитети и сила за спроведување на децентрализацијата. Дополнителната сила на општините е ЗЕЛС, кој има многу важна улога за децентрализацијата во земјата. Не само што ЗЕЛС е гласот на општините за нивните потреби, барања, проблеми туку тој има и една дополнителна улога која уште повеќе го издигнува и го прави неговото значење уште посуштинско. ЗЕЛС е значаен и за државата бидејќи предлага измени на закони или законски одредби, прави анализи за одредени состојби, нуди конкретни решенија, начини како тие да се подобрат и што е најважно истете се резултат на барањата на сите општини, односно на сите локални власти. Тоа е навистина голема и важна сила што ја има ЗЕЛС и што ја имаат општините членки на ЗЕЛС.

Швајцарската агенција за развој и соработка ги подржува општините, а за ЗЕЛС обезбеди директна финансиска подршка за Буџетот на Асоцијацијата.

Од каде произлегува ваква доверба во ЗЕЛС ?

До 2005 година имавме соработка со ЗЕЛС преку одредени проекти. Соработката беше одлична. Видовме дека ЗЕЛС има легитимитет, дури би рекол и поголем и од некои други институции. Сметаме дека има внатрешни механизми за одговорно, отчетно и транспарентно работење. Ништо не е перфектно, но постои силна доверба, подршка од општините, што ни влеа и нас доверба да работиме со директна помош во буџет на ЗЕЛС, без наши специјални желби при нивното искористување. Тука е Управниот Одбор, силно единствено тело и Генералното Собрание. Ако општините се задоволни од ЗЕЛС и од приоритетите што биле одредени и ние ќе бидеме задоволни. Особено сме задоволни што и самите општини на Генералното Собрание во претходниот состав, изгласаа дополнителна финансиска контрибуција со која и тие уште повеќе финасиски ќе придонесат за работењето на ЗЕЛС. Значи и тие сакаат да го зајакнат ЗЕЛС бидејќи знаат што им нуди и што уште може да им понуди и дека тоа е во интерес на сите општини . Зголемувањето на членарината од 3 на 6 денари за нас е само потврда дека ја имаме довербата во вистинската институција,во која најголема доверба имаат нејзините членки. Што друго повеќе од тоа ни е потребно за доверба?! Вистина е дека секогаш постои ризик од политизирање на работите, бидејќи градоначалниците овде најчесто се припадници на политичките партии. Но уверени сме дека до тоа нема да се случи. Можеби ќе се појават и такви проблеми но, свесноста за улогата на ЗЕЛС кај сите членки е многу голема и сигурен сум дека така и ќе продолжи. Впрочем и во сегашното раководството има градоначалници кои беа на истата функција и во претходниот период и знаат како работи ЗЕЛС. Дел од нив се и во сегашниот Управен Одбор, а и претседателот на ЗЕЛС, повторно и во овој мандат ја доби довербата од своите колеги. Тој и како потпретседател и како претседател одлично ја разбра улогата и значењето на ЗЕЛС и искрено не се надевам на никави ризици.

Мислам дека ЗЕЛС треба да продолжи по веќе зацртаниот пат на досегашно работење и мислам дека сега му е потребна малку поголема помош од меѓународни експертизи за локалната власт за да се направат споредби и да се создадат можности за применување на одредени меѓународни искуства на полето на локалната демократија и развој на децентрализацијата, се разбира прилагодени на состојбите во вашата земја. Најдобро е кога експертите соработуваа директно со ЗЕЛС, кога се ангажирани од ЗЕЛС, а не од некој друга организација.

Според Вас, каде конкретно би требало општините и ЗЕЛС да ги насочат своите идни активности?

Општините треба да се борат да имаат повеќе финансиски средства за извршување на своите надлежности, што сепак сега во услови на влијание на светската криза е малку потешко. Би требало да се концентрираат на она каде има можности да се прават промени. За мене е многу важно вложувањето во демократијата. Граѓаните не се само избирачи, туку многу е важно тие да имаат вистинска улога во донесување на одлуки за важни работи од секојдневниот живот. Ако тие имаат чувство за припадност на општината, дека таа го слуша нивниот глас, дека им дава можност да ги изнесат своите потреби, да предлагаат, да одлучуваат за значајни прашања од нивниот живот тогаш тие ќе се борат за својата општина и ќе бидат подготвени да излезат во пресрет на нејзините проблеми и да помогнат во нивното решавање.

Како да зборуваме за проектот за граѓанските форуми во заедниците ?

Да, да тоа е еден од важните начини на вклучување на граѓаните. Тоа е и суштината на локалната власт и токму на овој проект што ние го предложивме на општините и кој одлично беше прифатен. Локалната власт да понуди решенија кои одговараат најмногу на нејзините граѓани и тие да ги утврдат приоритетите за нивната реализација или уште подобро кога предлогот произлегува од самите нив за она што им е најпотребно. Затоа е многу важно вложувањето во демократијата. СДЦ има нов проект, за кој излезе и тендер и во кој ќе им се овозможи, освен на претходните 16 општини, а уште 10 нови општини, да ги вклучат своите граѓани во креирањето на буџетите. Нема голем број земји во Европа каде лугето имаат можност заедно со општината да даваат идеи, да и помагаат на општината каде да се инвестира, во што да се инвестира. Тука не станува збор за големи идеи, туку конкретно што е потребно, што е најважно за сите, што можеме да се реализира, а што не, дали сите се подготвени да дадат и свој придонес доколку е потребно. Всушност и еден лош проект, но кој произлегол од потребите и желбите на граѓаните е многу подобар од најидеалниот проект на експерт што тие не го подржуваат .

Потекнувате од Швајцарија, земја каде користењето на референдумот, како посреден начин на одлучување на граѓаните е доста практикувана форма и на локално ниво. Постојат ли сличности со форумите ?

Референдимот се користи многу во демократски земји, но не е доволен и има свои недостатоци. Особено ако иницијативата доаѓа од моќни и финансиски јаки сили, или пак го предлага харизматична личност, која го ,,освојува" народот. И тогаш имаме пирова победа, решение кое не е усогласено од сите, ќе биде оспорувано и повторно ќе постои незадоволство. Граѓанските форуми кои исто така беа применувани во Република Бугарија, во 2005-6 година, покажаа дека даваат подобри резултати, особено на локално ниво. Всушност таму се пристапи и кон нивно законско институционализирање. Но се разбира претходеа години на нивно развивање и соработка меѓу граѓаните и општината. Во Македонија тие се развиваат побрзо и исто така се одлично прифатени Веќе имаме една третина општини кои ги примениле, но дали и тука ќе добијат законска рамка не знам. Важно е дека граѓаните имаат искуства за нивно спроведување и примена и сами ќе кажат кои се добрите, а кои лошите страни и дали ова е за нив прифатлива форма за донесување на одлуки.

СДЦ и помага на локалната власт и на полето на обезбедување на подобар соживот меѓу луѓето, односно за олеснување на спроведување на уставно загарантираното право на граѓаните од етничките заедници, за изразување на мајчин јазик во општините каде процентот на застапеност на етничкото население е поголем од 20% од вкупниот број жители во општината, преку обезбедување на опрема за симултан превод за овие општини. Што Ве поттикна за ваков проект?

За реализирање на оваа законска можност беше потребна и техничка помош за чија набавка на општините им се потребни повеќе финансиски средства, а кои знаеме дека им недостасуваат. Решивме и тука да помогнеме и да дадеме придонес во побрзо реализирање на целите од охридскиот договор и побрзо ев-

роинтегрирање на земјата. Обезбедени се опреми за 29 општини и за ЗЕЛС, значи и во општини каде овој процент е нешто под 20% , но каде имаше јасно изразена волја од општината. Значи инсталацијата на опремата завршува, а ЗЕЛС изрази подготвеност да помогне во изнаоѓање и обука на градење на професионални преведувачи. Опремата ќе ја користат и комисиите на заедниците, кои исто така заедно со ЗЕЛС го поддржуваме нивниот развој, бидејќи и тие се законски утврдени форми на кои им е потребна подршка за нивно институционализирање, заживување и спроведување на активностите.

Од што најмногу сте задоволни од престојот во Македонија и што би била вашата порака до општините и ЗЕЛС?

Задоволен сум што ни беше овозможено да дадеме свој придонес за развој на локалната власт во земјата, развој на демократските процеси и процесот на децентрализацијата. Дадовме мал придонес на патот на исполнувањето на заложбите на охридскиот договор кои се во функција на напредок на земјата и нејзиното доближување до европското семејство. Сесрдно и посакувам на Македонија што поскоро да стане членка на ЕУ и НАТО. Задоволен сум што во ЗЕЛС имавме одличен партнер за соработка во реализација на одредени заеднички цели во правец на развој на локалната власт. Си одам сигурен дека луѓето кои работата во локалната власт имаа добри капацитети, кои се важни не само на локално ниво, туку за целата држава и сметам дека тие, а особено ЗЕЛС може да одговорат на сите предизвици кои може да се појават. Градоначалниците имаа навистина огромни обврски и успејаа да внесат коренити промени во свеста на луѓето и зато сметам дека тие можат да ја подбутнат локомотивата во правец на натамошен побрз напредок на земјата. Централната власт треба да гледа со доверба на општините и да ги стимулира нивните идеи за развој, како на економијата така и на демократијата и свеста кај лугето. На ЗЕЛС, на локалните власти и на народот на цела Македонија навистина им посакувам успех, побрз развој и влез во Европската Унија, бидејќи сметам дека тоа навистина го заслужуваат.

INTERVISTË ME ROMAN DERBELLAJ,
SHEF I AGJENCISË ZVICËRANE PËR ZHVILLIM DHE BASHKËPUNIM (SDC)

E DOMOSDOSHME ËSHTË QË PUSHTETI QËNDROR TË KETË BESIM MË TË MADH NDAJ PUSHTETIT LOKAL

Z. Roman Derbellaj, mandati juaj si përfaqësues i Agjencisë Zvicërane për Zhvillim dhe Bashkëpunim ju kalon këtë muaj dhe ju ktheheni në centralin në Bern. Në Maqedoni ishit i pranishëm më tepër se katër vite, përkatësisht nga vetë fillimi i zbatimit të procesit të decentralizimit. Gjatë periudhës paraprake ishit në Bullgarinë fqinje. D.m.th. se më tepër se tetë vite jeni i pranishëm në këto hapësira ballkanike dhe në mënyrë direkte ose indirekte jeni i kyçur në të gjitha proceset e rrugës së eurointegrimit të këtyre vendeve, e para se gjithash në procesin e vendosjes dhe përforcimit të pushteteve lokale. A mund t'a poziciononi vendin tonë në këto dy fusha, nënkuptohet në raport me zhvillimin e decentralizimit të pushtetit?

Kam ndjenjë sikur vazhdimisht të lëshohet treni për anëtarësim në Unionin Evropian dhe në NATO, si rezultat i faktorëve të jashtëm, por edhe të problemeve të brendshme që do të thoja se nuk janë aspak më të mëdha se ato të cilat i kanë edhe vendet tjera në rajon. Por duhet që reformat të rrjedhin pak më shpejtë dhe në zgjedhjen e problemeve më tepër të shfrytëzohen parimet demokratike, pa identifikimin e njërës apo tjetrës bashkësi, por identifikimi të jetë në interes të të gjithë qytetarëve. Shihet se kjo qasje veç më zbatohet në vend, por përsëri do të duhej që të intezifikohet më tepër. Në Republikën e Maqedonisë si dhe në vendet tjera të rajonit, edhe në ato në të cilat kishte konflikt apo tensione të caktuara, vendosja dhe

zhvillimi i procesit të decentralizimit ka një rol mjaft të rëndësishëm në stabilizimin e vendit. Decentralizimi nuk e zgjidh konfliktin, por njerëzve të pushteteve lokale u ofron dhe u mundëson mënyra të llojllojshme për bashkëpunim të ndërsjellë, zgjidhjen e problemeve të përbashkëta, vendosjen e interesave të përbashkëta. Më shpesh ato janë interesa më praktike, nga të cilat përfitime kanë të gjithë në bashkësi. P.sh. banorët e një komune zgjedhin si do të bashkëpunojnë, cilit problet do t'i japin primat në zgjidhje, si do t'a zgjidhin... Disa ndoshta do të koncentrohen në zhvillimin e turizmit, të tjerët të bujqësisë... dhe krijimin e kushteve më të volitshme për përparimin e bashkësisë. Po ajo nuk është vetëm në Maqedoni, por edhe në vende tjera ku zhvillohet procesi i decentralizimit. Njerëzit më lehtë mund të marrin pjesë në krijimin e pushtetit, sjelljen e vendimeve të cilat kanë të bëjnë me jetën e tyre, mund që më lehtë t'a kontrollojnë kryerjen e vendimeve dhe të arrijnë besueshmëri më të madhe te pushteti lokal, sepse edhe vetë bëhen pjesë e këtij procesi.

Cilat janë vërejtjet tuaja rreth implementimit të ligjit për pushtetin lokal në vendin tonë?

E di që procesi funkcionon. Përparimi i decentralizimit në Maqedoni është në kontinuitet. Baza e ligjeve është mjaft moderne, dhe atë edhe më moderne se disa të vendeve evropiane dhe ka mundësi të avancohet. Zbatimi i tyre është mjaft i rëndësishëm dhe aspak nuk është i lehtë për realizim praktik. Është e domosdoshme që pushteti qëndor të ketë besueshmëri më të madhe ndaj pushtetit lokal dhe t'i mundësojë kushte më adekuate për realizimin e kompetencave të transferuara. Pushteti lokal fiton më tepër përgjegjësi, por nuk ka mjete të mjaftueshme financiare për zbatimin e tyre. Mendoj se ky është çelësi për paraqitjen e problemeve të caktuara. Ndoshta kjo shkakton që reformat të zhvillohen më ngadalë, edhe pse jam i vetëdijshëm se decentralizimi nuk është reforma e vetme në Maqedoni. Gjendja në mënyrë plotësuese është rënduar edhe nga ndikimi i krizës financiare në botë. Përsëri unë mendoj se komunat në Maqedoni treguan se kanë kapacitet dhe forcë për zbatimin e decentralizimit. Forca plotësuese e komunave është BNJVL, e cila ka rol tejet të rëndësishëm për decentralizimin në vend. Jo vetëm se BNJVL është zëri i komunave për nevojat e tyre, kërkesat, problemet por ajo ka edhe një rol plotësues i cili edhe më tepër rëndësinë e tij e ngrit dhe e bën edhe më thelbësor. BNJVL është e rëndësishme edhe për shtetin sepse propozon ndryshime të ligjit ose dispozitave ligjore, bën analizën e gjendjeve të caktuara, ofron zgjidhje konkrete, mënyra se si të përmirësohen ato dhe çka është më e rëndësishmja të njejtat janë rezultat i kërkesave të komunave, përkatësisht të të gjitha pushteteve lokale. Kjo është me të vërtetë forcë e madhe dhe e rëndësishme të cilën e ka BNJVL dhe që e kanë komunat anëtare të BNJVL-së.

Agjencia Zvicërane për Zhvillim dhe Bashkëpunim i përkrah komunat e për BNJVL siguroi përkrahje direkte financiare për buxhetin e Asociacionit. Prej nga rrjedh besimi i këtillë ndaj BNJVL-së?

Deri më vitin 2005 kishim bashkëpunim me BNJVL përmes projekteve të caktuara. Bashkëpunimi ishte i shkëlqyeshëm. Pamë se BNJVL ka legjitimitet, mund të them se edhe më të madh se disa institucione tjera. Mendojmë se ka mekanizma të brendshme për punë të përgjegjshme, llogaridhënëse dhe transparente. Asgjë nuk është e përkryer, por ekziston besueshmëria e madhe, përkrahja e komunave, që na futi edhe ne besimin që të punojmë me ndihmë direkte në buxhetin e BNJVL-së, pa dëshirat tona speciale gjatë shfrytëzimit të tyre. Këtu është edhe Bordi drejtues, trupi i fuqishëm i vetëm i Kuvendit Gjeneral. Nëse komunat janë të kënaqura nga BNJVL dhe nga prioritetet të cilat kanë qenë të caktuara edhe ne do të jemi të kënaqur. Veçanërisht jemi të kënaqur që edhe vetë komunat në Kuvendin Gjeneral në përbërjen paraprake, votuan kontribut plotësues financiar me të cilin edhe ato edhe më tepër do të kontribuojnë në mënyrë financiare për punën e BNJVL-së. D.m.th edhe ata dëshirojnë t'a përforcojnë BNJVL-në sepse dijnë çka u ofron dhe çka tjetër mund t'u ofrojë dhe se ajo është në interes të të gjitha komunave. Rritja e anëtarësisë prej 3 në 6 denarë për ne është vetëm vërtetim se e kemi besueshmërinë në institucionin e vërtetë, në të cilin besueshmëri më të madhe kanë anëtaret e saja. Çka tjetër n'a është e nevojshme për besim?! E vërteta është se gjithmonë ekziston rreziku i politizimit të çështjeve, sepse këtu kryetarët e komunave më shpesh janë pjesëtarë të partive politike. Por jemi të bindur se kjo nuk do të ndodhë. Ndoshta do të paraqiten edhe probleme të tilla , por vetëdija për rolin e BNJVL-së te të gjitha anëtaret është shumë e madhe dhe jam i sigurtë se do të vazhdojë ashtu. Madje edhe në kryesinë e tashme ka kryetarë të komunave të cilët ishin në funkcionin e njejtë edhe në periudhën paraprake dhe e dijnë si punon BNJVL. Pjesë e tyre janë edhe në Bordin drejtues të tanishëm, e kryetari i BNJVL-së sërish edhe në këtë mandat e fitoi besueshmërinë e kolegëve të tij. Ai edhe si nënkryetar edhe si kryetar shkëlqyeshëm e kuptoi rolin dhe rëndësinë e BNJVL-së dhe sinqersisht nuk shpresoj në asnjë lloj rreziku.

Mendoj se BNJVL duhet të vazhdojë me rrugën e shënuar të punës së deritanishme dhe mendoj se tani i duhet ndihmë pak më e madhe nga ekspertiza ndërkombëtare për pushtetin lokal që të bëjnë krahasime dhe të krijojnë mundësi për zbatimin e përvojave të caktuara ndërkombëtare në fushën e demokracisë lokale dhe zhvillimin e decentralizimit, nënkuptohet, të përshtatura me gjendjet në vendin tuaj. Më së miri është kur ekspertët bashkëpunonin në mënyrë direkte me BNJVL-në, kur janë të angazhuar nga BNJVL, e jo nga ndonjë organizatë tjetër.

Sipas jush, konkretisht ku do të duhej që komunat dhe BNJVL t'i drejtojnë aktivitetet e tyre të ardhshme?

Komunat duhet të luftojnë të kenë mjete më të mëdha financiare për kryerjen e kompetencave të tyre, të cilat tani në kushte të ndikimit të krizës botërore është pak më rëndë. Do të duhej të koncentrohen në atë ku ka mundësi të bëhen ndryshime. Për mua është tejet e rëndësishme të bëhen përpjekje për demokracinë. Qytetarët

nuk janë vetëm zgjedhës, por është mjaft e rëndësishme që të kenë rol të vërtetë në sjelljen e vendimeve për çështje të rëndësishme nga jeta e përditshme. Nëse ata ndjehen si përkatës të komunës, se ajo e dëgjon zërin e tyre, se u jep mundësi t'i paraqesin problemet e tyre, të propozojnë, të vendosin për çështje të rëndësishme nga jeta e tyre, ata do të luftojnë për komunën e tyre dhe do të jenë të gatshëm t'u dalin ballë problemeve të saja dhe të ndihmojnë në zgjidhjen e tyre.

Si të flasim për projektin për forumet qytetare në bashkësi?

Po, po, ajo është një prej mënyrave më të rëndësishme të kyçjes së qytetarëve. Ajo është edhe esenca e pushtetit lokal dhe pikërisht e këtij projekti të cilin ne i'a propozuam komunës dhe i cili shkëlqyeshëm u pranua. Pushteti lokal të ofrojë vendime të cilat u përshtaten më tepër qytetarëve të saja dhe ata t'i përcaktojnë prioritete për realizimin e tyre edhe më mirë nëse propozimi del nga vetë ata për atë se çka më tepër u nevojitet. Prandaj është mjaft i rendësishëm kontributi për demokracinë. SDC ka projekt të ri, për të cilin doli edhe tender dhe i cili do t'u mundësojë përveç 16 komunave paraprake, edhe 10 komunave të reja t'i përfshijnë edhe qytetarët e tyre në krijimin e buxhetit. Nuk ka numër të madh të vendeve në Evropë ku njerëzit kanë mundësi së bashku me komunën të japin ide, t'i ndihmojnë komunës ku investohet, në çka të investohet. Këtu nuk flitet për ide të mëdha, por konkretisht se çka është e duhur, çka mund të realizohet, e çka jo, a janë të gjithë të gatshëm të japin kontributin e tyre për deri sa ka nevojë. Në të vërtetë edhe një projekt i keq, por i cili rrjedh nga nevojat dhe dëshirat e qytetarëve, është shumë më i mirë se projekti më ideal i ekspertit të cilin ata nuk e përkrahin.

Rrjedhni nga Zvicra, vend ku shfrytëzimi i referendumit, si mënyrë direkte për vendosjen e qytetarëve, është formë mjaft e praktikuar edhe në nivel lokal. A ekzistojnë ngjashmëri me forumet?

Referendumi shfrytëzohet në shumë vende demokratole, por nuk është i mjaftueshëm dhe ka mangësitë e tija. Veçanërsisht nëse iniciativa rrjedh nga fuqi të fuqishme dhe të forta financiare, ose e propozon person karizmatik, i cili e „pushton" popullin. Atëherë kemi fitoren e Piros, vendim i cili nuk është harmonizuar nga të gjithë, do të jetë i kundërshtuar dhe përsëri do të ekzistojnë pakënaqësi. Forumet qytetare të cilat gjithashtu u zbatuan edhe në Republikën e Bullgarisë, në vitin 2005-6, treguan se japin rezultate më të mira, veçanërisht në nivel lokal. Në të vërtetë aty edhe u afrua edhe rreth institucionalizimit të tyre ligjor. Por nënkuptohet kaluan vite për zhvillimin dhe bashkëpunimin midis qytetarëve dhe komunës. Në Maqedoni ato zhvillohen më shpejtë dhe gjithashtu shkëlqyeshëm janë të pranuara. Më kemi një të tretën e komunave të cilat i kanë zbatuar, por se a do të fitojnë edhe këtu kornizë ligjore nuk e di. E rëndësishme është se qytetarët kanë përvoja për zbatimin e tyre dhe vetë do të tregojnë se cilat janë anët pozitive dhe negative dhe se kjo a është për ata formë e pranueshme për sjelljen e vendimeve. .

SDC i ndihmon pushtetit lokal në fushën e sigurimit të bashkëjetesës më të mirë midis njerëzve, përkatësisht për lehtësimin e zbatimit e të drejtës kushtetuese të garantuar të qytetarëve nga bashkësitë etnike, për t'u shprehur në gjuhën amëtare në komunat ku përqindja e përfshirjes së popullatës etnike është më e madhe se 20% nga numri i përgjithshëm i banorëve në komunë, përmes sigurimit të pajisjes për përkthim simultan për këto komuna. Çka ju nxiti për një projekt të këtillë?

Për realizimin e kësaj mundësie ligjore nevojiteshte edhe ndihmë teknike për furnizimin e së cilës komunave u duhen më tepër mjete financiare e për të cilat e dijmë se u mungojnë. Vendosëm që edhe këtu të ndihmojmë dhe të japim kontribut në realizimin më të shpejtë të qëllimeve të marrëveshjes së Ohrit dhe eurointegrimit më të shpejtë të vendit. Janë siguruar pajisje për 29 komuna dhe për BNJVL, d.m.th. edhe në komuna ku kjo përqindje është më e vogël se 20%, por ku kishte dëshirë të shprehur qartë nga komunat. D.mth. instalimi i pajisjes përfundon, e BNJVL shprehi përgatitje të ndihmojë në gjetjen edhe trajnimin e ndërtimit të përkthyesëve profesional. Pajisjen do t'a shfrytëzojnë edhe komisionet e bashkësive, të cilat së bashku me BNJVL-në e përkrahim zhvillimin e tyre, sepse edhe ato janë forma të përcaktuara ligjore të cilave u duhet përkrahje për institucionalizimin e tyre, për ripërtrirjen dhe zbatimin e aktiviteteve.

Prej çka jeni më të kënaqur nga qëndrimi në Maqedoni dhe çka do të ishte porosia juaj për komunat dhe BNJVL?

Jam i kënaqur që n'a u mundësua të japim kontributin tonë për zhvillimin e pushtetit lokal në vend, zhvillimin e proceseve demoktratike dhe procesin e decentralizimit. Dhamë kontribut të vogël në rrugë të plotësimit të përpjekjeve të marrëveshjes së Ohrit të cilat janë në funkcion të përparimit të vendit dhe afrimit të tij në familjen evropiane. Përzemërsisht i dëshiroj Maqedonisë që sa më shpejtë të bëhet anëtare e UE dhe NATO-s. Jam i kënaqur që në BNJVL kishim partner të shkëlqyeshëm për bashkëpunim në realizimin e qëllimeve të përbashkëta të caktuara në drejtim të zhvillimit të pushtetit lokal. Largohem i sugurtë se njerëzit të cilët punojnë në pushtetin lokal kishin kapacitete të mira, të cilat kanë rëndësi jo vetëm për nivelin lokal, por edhe për mbarë shtetin dhe mendoj se ata, e veçanërisht BNJVL mund t'u përgjigjen të gjitha sfidave të cilat mund të paraqiten. Kryetarët e komunave me të vërtetë kishin obligime të mëdha dhe arritën të fusin ndryshime rrënjësore në vetëdijen e njerëzve dhe prandaj mendoj se ata mund t'a shtyjnë lokomotivën në drejtim të përparimit më të shpejtë të mëtutjeshëm të vendit. Pushteti qëndror duhet t'i vështrojë komunat me besim dhe t'i simulojë idetë e tyre për zhvillim, si të ekonomisë ashtu edhe të demokracisë dhe të vetëdijes së njerëzve. BNJVL-së, pushteteve lokale dhe popullit të Maqedonisë me të vërtetë u dëshiroj sukses, zhvillim më të shpejtë dhe hyrje në Unionin Evropian, sepse mendoj se atë me të vërtetë e merritojnë.

СОРАБОТКАТА НА ЛОКАЛНИТЕ ВЛАСТИ ОД МАКЕДОНИЈА И ДОЛНА НОРМАНДИЈА СЕ ПРОДЛАБОЧУВА

Регионот Долна Нормандија од Франција во 2006 година започна проект за децентрализирана соработка со Република Македонија на тема локално управување. Во рамките на овој проект градоначалници и претседатели на општински совети од седум македонски општини: Охрид, Струга, Вевчани, Тетово, Дебар, Ресен и Берово, во периодот од 22 до 25 јуни, 2009 година пресојуваат во Долна Нормандија. Целта на оваа посета е да се поттикне директна соработка помеѓу локалната самоуправа од овие две територии. Студиското патување го организираше Регионалниот Совет на Долна Нормандија. Освен средби со локални советници од Нормандија, претставниците на секоја од македонските општини посетија по една од локалните единици во овој регион со која воспоставија директна соработка. Во делагацијата имаше и претставник на ЗЕЛС и од Асоцијацијата на агенции за локална демократија (АЛДА). Соработката на локалните власти од нашата земја со Регионот Долна Нормандија од Франција континуирано се зајакнува во последните две години при што се опфатени повеќе области : млади, нови технологии, медиуми, култура, одржлив туризам итн. До сега се вклучени повеќе од 50 учесници (здруженија, институции, невладини организации, медимуми, универзитети, школски установи, општини). Целта е во иднина се повеќе да се вклучат локалните единици од Долна Нормандија и Македонија и да се зголеми и збогати веќе постоечката меѓусебна соработка како и да се создадат нови долгорочни врски помеѓу двете територии.

BASHKËPUNIMI I PUSHTETEVE LOKALE TË MAQEDONISË DHE NORMANDISË SË POSHTME THELLËSOHET

Rajoni i Normandisë së Poshtme nga Franca në vitin 2006 filloi projekt për bashkëpunim të decentralizuar me Republikën e Maqedonisë në temë qeverisje lokale. Në suazat e këtij projekti kryetarët e komunave dhe kryetarët e këshillave të komunave nga shtatë komuna të Maqedonisë: Ohri, Struga, Vevçani, Tetova, Dibra, Resna dhe Berova, në periudhën prej 22 deri më 25 qershor, të vitit 2009 qëndrojnë në Normandinë e Poshtme. Qëllimi i kësaj vizite është që të nxitet bashkëpunim direkt midis vetëqeverisjes lokale nga këto dy territore. Udhëtimin studimor e organizoi Këshilli Rajonal i Normandisë së Poshtme. Përveç takimeve me këshilltarët lokal të Normandisë, përfaqësuesit e secilës komunë maqedonase vizituan nga një njësi lokale të këtij rajoni me të cilën vendosën bashkëpunim direkt. Në delegacionin kishte edhe përfaqësues të BNJVL-së dhe nga Asociacioni i agjencive për demokraci lokale (ALDA). Bashkëpunimi i pushteteve lokale të vendit tonë me Rajonin e Normandisë së Poshtme të Francës në mënyrë të kontinuar përforcohet në dy vitetet e fundit me çka janë përfshirë më tepër lëmi: të rinjtë, teknologjitë e reja, mediat, kultura, turizmi i qëndrueshëm etj. Deri më tani janë kyçur më tepër se 50 pjesëmarrës (shoqata, institucione, organizata joqeveritare, media, universitete, institucione shkollore, komuna). Qëllimi është që në të ardhmen edhe më tepër të kyçen njësitë lokale nga Normandia e Poshtme dhe nga Maqedonia dhe të rritet e të pasurohet bashkëpunimi i ndërsjelltë ekzistues si dhe të krijohen lidhje të reja afatgjate midis të dy territoreve.

ПОВЕЌЕ ОД 300 ХЕКТАРИ АТРАКТИВНО ЗЕМЈИШТЕ СТАВЕНО ВО ФУНКЦИЈА НА ЛОКАЛНИТЕ ВЛАСТИ

Повеќе од 300 хектари атрактивно земјиште, каде сега се лоцирани воените касарни во градовите Струмица, Битола, Гевгелија, Дебар, Дојран, Охрид и Градот Скопје, во месец јуни, со одлука на Владата на РМ ставени се во функција на еконосмкиот развој на локалните власти.

„Како претседател на ЗЕЛС, изразувам голема благодарност за Владата на РМ и Министерството за одбрана, за реализацијата на Проектот именуван како„ Старите касарни за нов развој –Владата за граѓаните" што овозможува на осум општини, од кои две во Градот Скопје, сами да ја проектираат намената на овоие простори во согласност со потреби на општината. Односно врз основа на предлозите и идеите на граѓаните, општините ќе се пристапат кон изработка на Детални Урбанистички планови за овие локации, кои досега претставуваа „сиви„ зони во урбанистичкото планирање на општините и ќе бидат ставени во функција на потребите на населението„ -истакна Коце Трајановски, на прес конференцијата, што по овој повод, на 20 јуни, беше организирана во просториие на ЗЕЛС. На пресот присуствуваше и градоначалникот на Општина Аеродром, Ивица Коневски, на чија територија се наоѓа касарната „ Гоце Делчев" , од која заедно со касарната „Илинден" одредени делови ќе бидат ставени во функција на локалните власти. Присуте беше и градоначалникот на Општина Ѓорче Петров, Сокол Митревски и претставници од службата на ЗЕЛС. Претседсателот на ЗЕЛС„ Коце Трајановски ,исто така, изрази задоволство, како градоначалник на Град Скопје, што со овој Проект се овозможува и трансформација на Воената болница, со што, како што нагласи тој, скопјани, конечно ќе добијат репрезентативна градска болница со одлична инфраструктура и капацитет што ќе ги задоволи потребите на граѓаните. Ќе се реализираат и измени на Законот за просторно и урбанистичко планирање, по што ќе следат и измени во ГУП-от и ДУП-овите. Во одредени општини уредувањето на овие простори веќе во одреден процент е осмислено и е во согласност со локалните потреби, а во одредени општини ќе биде покрената широка расправа во која ќе бидат вклучени граѓаните со цел да се конкретизираат содржините на ДУП-от. Поточно да се потенцира дали ќе се стави примат на економски развој, развојот на образованието, задравството, културата, социјалната политика или на некои други содржини.

MË TEPËR SE 300 HEKTARË TOKË ATRAKTIVE ËSHTË VËNË NË FUNKCION TË PUSHTETEVE LOKALE

Më tepër se 300 hektarë tokë atraktive, ku janë locuar kazermat ushtarake në qytetet e Strumicës, Manastirit, Gjevgjelisë, Dibrës, Dojranit, Ohrit dhe Qytetit të Shkupit, në muajin qershor, me vendim të Qeverisë së RM u vendosën në funkcion të zhvillimit ekonomik të pushteteve lokale.

„ Si kryetar i BNJVL-së, shpreh falenderim të madh për Qeverinë e RM dhe Ministrinë e mbrojtjes, për realizimin e projektit të emëruar si „ Kazermat e reja për zhvillim të ri" që u mundëson tetë komunave, midis të cilave dy në qytetin e Shkupit, që vetë t'a projektojnë dedikimin e këtyre hapësirave në pajtim me nevojat e komunës. Respektivisht në bazë të propozimeve dhe ideve të qytetarëve, komunat do të afrohen në përpunimin e planeve detajore urbanistike për këto lokacione, të cilat deri më tani kanë paraqitur zona ngjyrë hiri në planifikimin urbanistik të komunave dhe do të vendosen në funkcion të nevojave të popullatës" theksoi Koce Trajanovski në pres konferencë që për këtë rast më 20 qershor, u organizua në hapësirat e BNJVL-së. Në pres morri pjesë edhe kryetari i komunës së Aerodromit, Ivica Konevski, në territorin e së cilës gjendet kazerma „Goce Dellçev" nga e cila së bashku me kazermën „Ilinden" pjesë të caktuara do të vendosen në funkcion të pushteteve lokale. I pranishëm ishte edhe kryetari i komunës së Gjorçe Petrovit, Sokoll Mitrevski dhe përfaqësues të shërbimit të BNJVL-së. Kryetari i BNJVL-së Koce Trajanovski gjithashtu shprehi kënaqësi, si kryetar i qytetit të Shkupit, që me këtë projekt mundësohet edhe transformimi i Spitalit Ushtarak, me çka, siç theksoi ai shkupjanët më në fund spital reprezentativ të qytetit me infrastrukturë shembullore dhe kapacitet që do t'i kënaq nevojat e qytetarëve. Do të realizohen edhe ndryshime në ligjin për planifikim hapësinor urbanistik, me çka do të bëhen edhe ndryshime në PUN dhe PUD. Në komuna të caktuara rregullimi i këtyre hapësirave në përqindje të caktuar më veç është planifikuar dhe është në pajtim me nevojat lokale, e në komuna të caktuara do të ngritet diskutim i gjërë në të cilin do të kyçen qytetarët me qëllim që të konkretizohet përmbajtja e PUD. Më saktë të potencohet se a do të vendoset primat në zhvillimin ekonomik, zhvillimin e arsimit, kulturës, politikës sociale ose të përmbajtjeve tjera.

ЕЛС НАЈБИТНА АЛКА ВО НАДОГРАДБА НА БАЗАТА НА ПОДАТОЦИ НА ЛОГИН

Во изминатите пет години за успешноста на ЛОГИН проектот придонесуваат општините преку информациите кои ги испраќаат до ЗЕЛС и кои можат да бидат сместени во категоријата Библиотека, на начин што ќе бидат достапни до сите општини и локални власти од земјите на Југоисточна Европа.

Функционалноста на ЛОГИН базата на податоци во голема мерка зависи од информациите со кои самите корисници располагаат и сакаат да ги споделат со останатите, а во насока на сопствено презентирање пред другите општини.

За таа цел потребно е континуирано доставување на секаков вид корисни информации за локалната самоуправа до ЗЕЛС. Тоа подразбира дека секаков вид на текстуална информација во електронска форма би била употреблива за внесување во ЛОГИН базата. Текстуалната информација може да биде поткрепена и со фотографии, презентации, скици или графикони. За таа цел употребливи се сите фајлови изработени во следните програми: Microsoft word (doc), Microsoft Excel (xlc). Power Point (ppt), слики во jpg, tif, eps, gif и други формати, Acrobat Reader формат (pdf) и друго.

Заинтерисираните можат своите информации да ги испратат во ЗЕЛС, на електронската адреса на координаторот на ЛОГИН проектот или на адреса на било кој вработен во ЗЕЛС со напомена „за ЛОГИН".

На ЕЛС, преку ЛОГИН изборникот, ќе им бидат достапни најновите документи, закони и подзаконски акти и информации од значење за локалните власти и администрации.

Во изминатите години, ЛОГИН изборникот се дополни и со алатката на ЛОГИН менито – ЛОГИН форум , преку кој општините и граѓаните ќе можат да го оставаат своето мислење и коментари во врска со прашањата од областа на локалната самоуправа во Република Македонија.

NJVL HALLKË MË E RËNDËSISHME NË PËRSOSJEN E BAZËS PËR TË DHËNA TË LOGIN

Në pesë vitet e kaluara për suksesin e LOGIN projektit kontribuojnë komunat nëpërmjet të informacioneve të cilat i dërgojnë në BNJVL dhe të cilat mund të vendosen në kategorinë Bibliotekë, në mënyrë që do të jenë në qasje për të gjitha komunat dhe pushtetet lokale në vendet e Evropës Juglindore.

Funkcionaliteti i LOGIN bazës për të dhënat në masë të madhe varet nga informacionet me të cilat vetë shfrytëzuesit disponojnë dhe dëshirojnë që t'i ndajnë me të tjerët, e në drejtim të prezantimit personal para komunave tjera.

Për këtë shkak është e nevojshme që në kontinuitet të dorëzohen çdo lloj i informacioneve të dobishme për vetëqeverisjen lokale deri te BNJVL. Kjo d.m.th. se çdo lloj i informacionit tekstual në formë elektronike do të nevojitej për futje në LOGIN bazën për të dhëna. Informacioni tekstual mund të mbështetet edhe me fotografi, skica ose grafikone. Për këtë qëllim janë të përdorshme të gjitha fajllat e përpunuara në këto programe: Microsoft word (doc), Microsoft Excel (xlc). Power Point (ppt), fotografi në jpg, tif, eps, gif dhe format tjera, Acrobat Reader formati (pdf) etj.

Të interesuarit, informacionet e tyre mund t'i dërgojnë në BNJVL, në adresën elektronike të koordinatorit të LOGIN projektit ose në adresën e cilit do të punësuar në BNJVL me titull ,,Për LOGIN". NJVL-ve përmes LOGIN menysë, do t'u jenë të arritshme të gjitha dokumentet më të reja, ligjet dhe aktet ndërligjore dhe informacionet e rëndësishme për pushtetet lokale dhe administratat.

Në vitet e kaluara, LOGIN menyja u plotësua edhe me mjetet e menysë- LOGIN forum, nëpërmjet së cilës komunat dhe qytetarët do të mund t'a dorëzojnë mendimin e tyre dhe komentet në lidhje me çështjet nga lëmia e vetëqeverisjes lokale në Republikën e Maqedonisë.

ЦЕНОВНИК ЗА РЕКЛАМЕН ПРОСТОР

1/1 втора и последна колор страница	450 евра
1/1 претпоследна колор страница	400 евра
1/2 внатрешна колор страница	220 евра
1/4 внатрешна колор страница	120 евра
1/1 внатрешна црна-бела страница	300 евра
1/2 внатрешна црна-бела страница	160 евра
1/4 внатрешна црна-бела страница	90 евра
1/1 колор страница	400 евра
2 колор страници	700 евра
Лого на насловна страница во височина од 5 центиметри најдолу на насловната страница	500 евра

Попусти:

за договор од 3 месеци	- 10%
за договор од 8 месеци	- еден месец гратис објава на реклама
за договор од 10 месеци	- два месеци гратис
за договор од 12 месеци	- два месеци гратис и 5% дополнителен попуст

За плаќање во готово дополнителни 5% попуст.

**ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

тел. +389 (0)2 30 99 033 / факс: +389 (0)2 30 61 994
ул. Женевска бб, п.фах 32, 1000 Скопје, Република Македонија
www.zels.org.mk . contact@zels.org.mk

**BASHKËSIA E NJËSIVE TË VETËQEVERISJES LOKALE
TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË**

tel. +389 (0)2 30 99 033 / fax: +389 (0)2 30 61 994
rruga. Zhenevska p.n., F.P. 32, 1000 Shkup, Republika e Maqedonisë
www.zels.org.mk . contact@zels.org.mk